

БЕЛАРУСКИ ШЛЯХ

Рэдакцыя: Нова-Серпуховская 20
Адміністрацыя: Захароўская
«Юбілейны Дом».

Абонаментная цэна ад 1 да 2 гал.
Пасылка па пошце.
Дарэмна: зрана ад 10 да 2 гал.
У вечары ад 5 да 7 гал.
Паштовы пакэт за сабой права пашт.
перасылкі рукапісам і кар.
распаўсюджанні.

Цэна
або абон. нум. 15 к.

Надпіска: з дастаўкай да д. му у Мін-
ску на 1 месяц 3 руб.

Цэна абон. нум.
за перш. пасты на 1-й стран. 1 руб.
на астатнія — 50 к. п.

Штодзенная грамадзка-палітычная газэта.

Менск. Чацьвер 22 жніўня 1918 г.

Год I

Менск 22 VIII.

Этнаграфічнай мапе проф.
каго Беларускае займаець
наветы, калі лічыць мей-
дзіяўлічынны навет. Усе-
беларускіх наветаў 63. У
рахунак мя ні ўзялі бе-
лорускі акраіны Тверской і
оускай губ.

тары фронт раздзяліў пе-
Беларусь на дзве часткі,
эр новая граніца акупацыі
кодзіць пры Орыні — По-
а. Ужо нельга новай оку-
павы Украіна забрала часткі
есся і Чэрнігуўскія белару-
скія наветы, Ілаўскі бела-
рускі навет Курля. губ. лі-
ца пры Курляндзі. Мы яго
ам да староў акупацыі. Об-
аві прадстаўляць наша
аваўшчына—Беларусь та-
калі будзем лічыць за ся-
ню мору паяц навету.

Занята:
Старой акупацыяй 17 на-
Новай акупацыяй 18 1/2 »
Пад Вялікоросіей 19 1/2 »
Пад Украінай 8 »

разам 63 на-
З чыста беларускіх губер-
над Расіей лічыць астатні-
2 навета: Вітбскі губ.; Ві-
скі, Веліжскі, Гарадзенскі,
белскі, і палавіна Палонга-
3 Магілёўшчыны над Ра-
й 6 наветаў, Горанскі, Кай-
іжскі, 1/2 Магілёўскай, Мен-
іжскі, палавіна Оршанскай,
іжскі, Чарыкоўскі. Разам
1/2 наветаў Магілёўшчыны
і Вітбскі.

З зменаных губерній над
іжскі 8 беларускіх наветаў
алянічынны і 1 навет Ор-
шанскай.

Значыць над Германскай
па акупацыяй старай і новай
у 1/2 наветаў, і над Расійскай
уваўшчы 10 1/2 наветаў Мо-
іжшчыны і Вітбскі. З
краінай выдуча перагаворы
беларускіх наветаў: Пінскі, Мо-
іжскі, Рэчыцкі, Гомельскі,
і пазуны, што гэтыя наветы
м вернуць, бо на беларус-
і старае усе справядлівасць-
стань.

Мы інакш як цалой і пазу-
най прадставіць сябе Бела-
і ні можам.

Гэта вайна пайбольш збу-
рыла наш край. Калі граніца
наміж Усходам і Зах-дам бу-
дзе праходзіць праз сярэдзіну
Беларусі, то гэта заўсёды
будзе угрозай нашаму краю і
нацыянальнай бядой, а с раз-
віццём малодых сьведомых бе-
ларускіх наваленняў, белару-
скае пытанне замяніць У Эў-
ропе польскае запытаньне, і
будзе стаць вечным знакам
запытання.

А. У.

Агульныя весткі.

БЭРЛІН. 19 гм. Для адда-
чы Нямечкаму імператру лі-
ста ад атамана донскай рас-
публікі ген. Краснова у Бэр-
лін прыбыў князь Мікалай
Дейхтэбэрскі. У яго асмы-
цым знаходзіцца: тымчасовы
прэдстаўнік донскай рэспублі-
кі пры ўладзе у Кіеве ген.
Терачукі, яго аквітант і
старшы сын князя, так само
Мікалай, які мае чын каза-
скага асаўла. Князь Дейхтэ-
бэрскі, каторы пачальствоваў
на пачатку вайны адным з ра-
сійскіх палгоў, а пасля быў
аквітантам пры асобе цара,
мае пасля споўнення сваёй
місіі у галаўнай кватэры,
астацна сталым прэдстаўніком
донскага ўраду у Бэрліне.

ВАШЫНГТОН. 18 гм.
«Reuter». Маскоўскі ген-
эралны консул Злучаных Шта-
таў, Пуль, замераецца аста-
на у Маскве разам з ангель-
скімі і французскімі консул-
скімі чынамі.

ЛЕНДАН. 17 гм. «Reu-
ter». У Палестыне пачаўся
пабор жыдоў у вайско.

ЛЕНДАН. 16 гм. «Reu-
ter». Амерыканскі ваясны мі-
ністр Бэкэр апавесціў, што
у Вязьніавак мае прыбыць
для супольнай чынасьці с
чэхамі і японцамі 17 полк
амерыканскай пяхоты.

БЭРЛІН. 18 гм. Паведам-
леньне у «Kreuz. Ztg.» з
Хрысьціянскіх зьвертае увагу на
ангельскую эскадрыю на
Шпітбэрг, пад пачальствам
відамага бадача поўднёвага

полюса Шакльтона. Яна мае
безварункова ваясныя мэты, а
само абезпечэньне капальніў
каменнага вугля для ангель-
скага флоту на Мурмане і на
Ледавітым акіяне, а так само
для запатаў ангельцамі Мур-
манскай жалезніцы (ж. д.).

Весткі з Расіі.

3 Вязьніавак паведамля-
юць у Маскву, што генэрал
Русскіі які зьнік год таму на-
зад, прыбыў у Вязьніавак і
адаўсі у распараджэньне ген.
Горвата. Разам з Русскіім у
Вязьніавак прыбыў ген.Эвэрт.

Штокгольмскі «Socialdemo-
kraten» паведамляе, што ра-
сійская С.-Д. Р. П. таемна ад
большавікоў выслала на ўсе
краўціныя сацыялістычныя ор-
ганы Эўропы і Амэрыкі теле-
граму, у якой піша, што прэд-
стаўнікі розных 40 хвабрык,
каторыя абгаварывалі справу
склікання агульнай работніч-
кай канфэрэнцыі, арыштаваны
і пастаўлены перад найвыж-
шым рэзольцыйным судом.

Наміж арыштаванымі знай-
ходзіцца Абрамій, Абрамоніч,
Альтэр, Велелін і Сымірноў.

Тэлеграма дамагалася сацы-
ялістычных партыяў, каб пе-
рашкідзіць морду забраных
членаў расійскай С.-Д.

3 Бэрліну паведамляюць ад
17 гм., што павэдуг «Lokal»
др. Гальфэрх ні будзе далей
знаходзіцца на чале нямеч-
кага пасольства у Расіі, пры-
намсі пакуль яго будзе знай-
ходзіцца у Пскове. Пакуль
нямецкае пасольства акапач-
цельна ні перанясенна у Пскоў,
кіруючы справамі пасольства
др. Рітцлер будзе жыць у
Равелі.

— Удупраныя справы Расіі,
як выглядае с паведамленьніў
большавіцкіх дэлегатаў па
з'ездзі «своднаў» ніцкава
стаяла для большавікоў.

У Екацерынбурскім «сво-
дзеве ні знайшлося чалавека,
які мог бы у свой час пра-
відлова апаіць заняцце чэх-
словакамі Чэлібінска.

У патычна перад Ардаганом
кастрамскі батальён быў раз-
біты, што справіла паніку і

змусіла астатніх большаві-
цкіх часткі ўцякаць пакінуўшы
ворату вялікую здобыч. Пры
гэтым Пярмскі полк аказаў
збяду і яго прышлося раз-
ружыць.

У самым Екацерынбургу
узбунтаваліся п. ів. «фрон-
товікі» і іх прышлося ўсмы-
рань.

Калі чэхо-словакі прыблізі-
зіліся да Омска протіў боль-
шавікоў выступілі сяляне і ка-
закі ні шкадаўшыя ўзятыя
у палон.

Астрахань залезьніць ад Па-
рыжына у разе заняцця якога,
астраханцы вымурыць ад гола-
ду. У складзе мейсцовай чыр-
вонагвардыі зарэгістравана
4500 крэм'яністаў. Пачаль-
нікам коннага эскадрону быў
веданы рэцэдывист Міхайлаў.

На кубанскім фронце увес-
час ідзець змаганьне с контр-
завалюючым.

Жыды на Беларусі. (Бытавыя штрыхі).

П. *)

За увесь час суседняго жы-
ця беларусаў і жыдоў на Бе-
ларускай зямлі гэтыя дзве
нацыі пеміліна шмат пераі-
лі адна ад адной. У мовах, у
звычаях, у легендах, у будо-
ўніцтве, у будзённым жыцці у
іх формы так перамянявалі-
ся, што (больш усяго у жы-
доў) прынялі новую самабыт-
ную абразу.

Есьць агульныя жыдоўска-
беларускія народныя мелодзіі,
псаловіны, дзе жыдоўская і
беларуская мовы перамяня-
юць сабою. У беларускай
моўе ёсьць словы: «хаўрус»,
«хаўра», «бахур», «адхавіць»
і шмат іншых—чыста габрай-
скіх слоў. У жыдоўскай моўе
беларускіх слоў ёсьць тым бо-
лей.

У свой час, у 1911-12 г.
г. жыдоўскі журналіст і ра-
дастар розных жыдоўскіх ча-
сопісаў, п. Гурвіч, у Вільні
звярнуў на гэту справу ўва-
гу. Сабраўшы цэлы зборнік
жыдоўска-беларускіх псаловін

*) Гл. № 27.

і дадаўшы да іх свае таума-
чэньні, ён паслаў да друку у
загранічны журнал.

Але гэтаго мало. Есьць цэ-
лая жыдоўска-беларуская эт-
нографія, якая чэкае свайго
збяралцы. Такія псаловіны,
як: «Ні добра рэйдэлэ (сато-
рыць), а добра мэйнэлэ (ду-
маць)».—ёсьць соткі.

Вось па жыдоўскаму аль-
фабэту жабрацкае кляччаньне,
якое жыды сьпеваюць па дзя-
ды:

«Ах, браця, галубцы,
алеф, бойс, гімэль,
давайце галоднаму ваша-
далес, гой нов.
му жэбраку хлеба троху.
зайн, хэс, тэс,
Я—калека, ламака. Му-
юд, коф, ламэд, мэм,
чэльнік: Ні магу служыць
нуи, самэх,
у пана. Чым, кольвек ра-
аён, пэй, палык, куф, райн,
туйце сьляного татуню».
шнп, тф.

Есьць вельмі пекная вёсь-
ня, якая пачынаецца славамі:
«Абраам, Абраам, тату-
ня ты наш...» яна канчаец-
ца на габрайску і плецца на
хасідскую мелодзію.

Гэтакіх песьняў ёсьць шмат
у жыдоў, як сурэзныя, так
сама і лёгкія прыпоўні.

На першы погляд магло-б
здавацца, што у пераіцці
культуры адной нацыі у дру-
гой, жыды, як нацыя болей
культурная, павінна была мець
перавагу над беларусамі і
мець свой большы ўплыў над
імі, але на самым дзелі ёсьць
інакш. Першая прычына гэ-
таго тая, што у гэтых двух
нацыі німа родства мовы і
племён і тут як раз палякі і
расійцы занялі перадае мей-
сца, асіміліруючы беларусаў.
Другая прычына—гэта бела-
руская зямля. Дакораня мей-
сцовай самабытнай прыроды
мае у сабе такую вялікую сі-
лу, што, на ўплывы усеякіх
іншых культур дзействуе ад-
порна у адваротную старану.
І тыя людзі з нашаго краю,
якія пісалі па расійску або
па польску і пакллі сабе
славу у памяншаных літэрату-
рах, ні маглі выкараніць у
сябе духу беларускай зямлі,
каторы жыў у іх сэрцах. На
кожным кроку чуецца, што
гэтыя пісьменьнікі—беларусы.

Мног беларускай зямлі зрабіла тое, што ў Беларускі-Літоўскім княстве законы пісаліся па беларуску, прыдворная мова літоўскіх князёў была беларуская. А літвіны яшчэ цяпер належаць, што знаць з літоўскіх селін абеларуселі. У пачатках выстаўны старажытнік памяткаў у Вільні пад назваю: «Вільня—Менск» ёсць каран беларускі, пісаны татарскімі літарамі. Гэта паказуе да чаго можа даходзіць уплыў беларускай культуры!

Дзеля усёго гэтага і ні дзіва, што жыды жылі тут, у сваёй новай бацькаўшчыне, болей перанялі ад беларусоў, чымся беларусы ад іх. Магутная сіла беларускай зямлі дала асобы духоўны і умовныя аблікі беларускім жывым. Цяпер яны рожняцца ад усіх другіх жывоў, і іх па ўсёму сьвету называюць «літвакамі».

З абаіх сымпатычнай беларускай газэты ў Вільні «Наша Ніва» друкавалі тыпы беларускіх жывоў і жывоўскіх сынагог у беларускім стылі. Калі мы глянем на жывоўскае мястэчка на Беларусі, то пачынаем на кожным кроку нешта роднае, сваё ў будоўлях і ва ўсёй абставе. Узяць жывоўскіх пісьменнікаў з Беларусі, — то ў іх творах чуецца заўсёды беларуская прырода — «родныя звычкі». Болей усіх гэта адбіваецца ў творах жывоўскага клясіка Абрамовіча (Мандэле Мойхэр Сфорым) с Капыля.

І ў другіх галінах іштварства ў тутэйшых жывоў чуюцца беларускі дух.

Жыды, тры разы на дзень у малітвах сваіх успамінаюць Сыон, малевалі сабе ў думках гэты Сыон, як нейкі ўзгорак-ўзвышшук, які акружаў іх тут на Беларусі. Жывоўскае дзіця, аддаючы ўсе сваё малодзья годзі бібліі ў хадарах, мела перад сабою жывую біблію беларускіх ратаў, беларускай спакойнай, ціхай зямелькі з лясамі, пушчамі, рэчкамі, лугамі. Без гэтай беларускай прыроды, заўладаўшай іх душою ад радзіння, яны былі маглі ў фантазіі сваёй малевалі Палестыну, каторую яны малюць, маючы ўзорам беларускую зямлю.

Праўдзівымі і аразумелымі ёсць апавяданні жывоўскіх выкінутых адгэтуль эмігрантаў-ўлосам у Амерыку і інш., аб іх суму па бацькаўшчыне. І ні аднаведваюць праўдэ паказанні большасці антысмітаў, што жыды ні маюць пачуцця кахання да таёй зямлі, дзе яны жывуць... Гэта была-б проціў законаў прыроды. Адно толькі — гэта цяга да бацькаўшчыны ў іх абвешна асобым трагізмам. З адной стараны — жыццё на чужыне соткамі гадоў, дзе цюкавалі іх розныя антысміты і жывады, хочучы ні толькі знішчыць іх фізічна як лагромамі і грабежствамі, але так сама і зганіць іх душу — рэлігію пад відам разных крыгавых нагавораў і крытыкі

Тальмуду. З другой стараны — далёкая Палестына, ад якой яны выгнаны ўжо 2000 гадоў, — акрапляла самабытнай расою ў душы кожнага жывады карэння, якія звышчаюць яго з зямлёю, дзе ён жыве. Яго ваханне да новай бацькаўшчыны — парвовае, балючае і нізразумелае прадстаўнікам другіх нацыяў.

III.

У беларускіх вількіх месцах як Вільня, Менск і інш., жыды мелі сваё вількішня культурныя цэнтры: школы, абшчыны, прафесійныя кэлі і др.

У той час, калі другія нацыі на Беларусі былі страшэнна сціснуты раіскай урадам, калі беларусам зусім было забаронена друкаваць слоў, жыды мелі ў гэтым нейкую свабоду — налічваліся жывоўскае культура магла развіцца без усялякага, права, тормогу. Тутэйшы «кагал» — быў сваёй гатункі самаупраўленнем. С прычыны ўсёй гэтай абстаноўкі жыды ў Беларусі дасялі жывом ўсёму сьвету найвышэйшых вучоных у рэлігійным і напывальным жыцці.

Крыніцай гэтаму было месце Вільня, бацькаўшчына піленскага «гоэпа» — Равві Ілі і другіх вількіх тальмудыстаў. Там друкаваліся самыя лепшыя габрайскія кнігі і быў да апошняга дня жывоўскі рэлігійны інстытут. Нідаржа Вільня называлася жывады «Літоўскім Ерусалімам» («Jerusalem dylito»).

У мястэчку Валожыне Віленск. губ. цалымі векамі існавала жывоўскае духоўнае акадэмія, скуль выхадзілі вількія жывоўскія вучоныя, пісьменнікі і раввіны для ўсёго сьвету жывоў. (З Валожынскага «Ешыбота» выйшоў і знаменіты жывоўскі паёт Х. Н. Бялік). У Валожынскі «Ешыбат» прыезжалі вучыцца жыды з Каўказа, з Нямеччыны, з Амерыкі і г. д.

Тут, на Беларусі, мела сваё развіццё і жывоўскі містыцызм (Каббала). Вядомы падвыгі ў Лібавічах, у Койданові, да каторых прыезжалі перуручаныя з усёй Расіі. І ні дзіва, што гэтае развіццё жывоўскай нацыянальна-рэлігійнай культуры мела мейсцо тут на Беларусі, дзе ім былі даны прывілегіі іншэ прыкн. Вітоўце. Яны жылі тут як дэержаво ў дэержаве, і іх «Кагал» меў пават прапо судзіць сваіх пабрацімаў. «Жывоўскае пытанне» ўжо стварыў тут расійскі ўрад — рэлігійная Беларусь гэтага і ні ведала.

У перыядзе амерыканізацыі беларускага нацыянальнага асьведамлення, жыды, які і самі беларусы, хоча добра ведалі беларускую мову, але глядзелі на яе, як на «мужыцкую», і русіфікуючыся самі, пісьнаведомлена сьлужылі русіфікатарскай ідэі Вількарасіі. Але гэта быў той багаты кляс, каторы атрымаў сваю навуку ў расійскіх школах, а што ты-

чыцца протых местачковых жыгараў, то, апрача роднай мовы, які ведаць толькі беларускую.

Ад самаго пачатку беларускага адраджэння, амаль ні побач с першымі піаперамі беларускага руху найшпі хонь і ў малым ліку і жыды, выйшоўшы з абшчы, хонь шырэйшы інтэлігентныя масы жывоўства, асабліва ў месцах, ні могуць інае пазбыцца суспасаў расійскага тут ўладання і усё інае сьлужыць праваднікам русіфікацыі.

3. Бядуля.

(Далей будзе!)

Што такое «агульна-нацыянальная» ўсёнародная вайна проціў немцаў?

«Правда» ад 3-го жніўня піша пад гэтым загалоўкам вось што: Эсэры і меншышчыкі цягнуць рабочых у абойме «нашых хауруснікаў». Яны кілі чужы перахадзіць на старану чэхо-славакаў, падкупленых французаў і разам з імі везуць проціў нямецкіх захватчыкаў і грабаўнікаў. Што такое «агульна-нацыянальная» вайна проціў немцаў у хаурусі з ангельцамі і французаў.

1. «Агульна-нацыянальная» вайна — гэта імперыялістычная вайна. Гэта вайна за захват ангельцамі Малой Азіі, Парсіі, частцы нямецкіх каленій. Гэта вайна за захват французаў Эльзас-Латарынгіі, другой частцы нямецкіх заморскіх валадзяўстваў. Гэта вайна за захват японцамі Кітая. Гэта вайна за захват амерыканцаў паўднёвай Амерыкі. Гэта вайна за захват хауруснікаў усіх мароў і ўсёсвечнік дарог. Гэта — вайна за тое, каб ні толькі астаткі Нямеччыны і Аустрыі, але і Расіі аказалася на дне «хаурускаго» мешка і каб зрабілася калоніяй, вочнай хаурускаго капіталу. І дзеля гэтаго, уцягваючы Расію ў вайну, хауруснікі першым чынам захватваюць паўночныя берагі Расіі.

2. Гэта ні вайна, а здача ў палон піякам французскаго капіталу. Французскі расходушчыкі вымагаюць ад свабоднага народу ўплаты па царскім даўгам. Каб высмактаць з яго мільярды працэнтаў яны захватваюць Мурман, бяруць Белае мора. Даходамі с таможджы, портаў, жалезных дарог, с паўночных лясоў хочучы яны пакрыць плачжы на пазыкам. Яны патрабуюць назваць заводы і фабрыкі, атабраныя ў французскі капіталістаў. Яны забяруць у сваі рукі яшчэ новыя багачы: каб везаць трэба браць у іх грошай, трэба лезці з галавой у абоймы спрута.

3. Ваеваць разам з імі — значыць ваеваць с тымі, хто пасадзіў у турму Гільбо і Макліна, хто ўсмірае Ірландыю, хто ламае стачкі ангельскіх рабочых. С тымі, проціўнаго на зьездзі выступіла большасць дэпутатаў французскіх рабочых. Ваеваць з імі, знача ваеваць проціў ангельскіх і французскіх рабочых, каторыя хочучы скінуць сваіх угнетацелю. Ваеваць з імі — гэта разбіць сук, на якім сідзіць расійская рэвалюцыя і шкодзіць англо-французскім рабочым. Ізнутры астанаўдзіць разбойнічы набег на Мурман.

4. Ваеваць у хаурусі з англо-французаў гэта знача ваеваць разам з друзьмі пара, каторыя укралі Міхаіла Рома-

Афіцыйнае навадамленне нямецкаго вярхоўнаго намінадавання за 20 жніўня 1918 року.

Захадні тэатр вайны.

Група арміі Кронпринца Рупрэхта.

Паўднёва-заходней Байеля артылерыйская дэсільнасьці ні адзі раз дасягнула сільнай напружанасці. У раёні аперэцый ад 18 жніўня вораг учора аднавіў сваё атаві. Паўднёвай Метэрн, дзякуючы нашаму старапанаму агню яны ні маглі развіцца, паўночнай Вьё-Берген, яны адбіты ў ітывакой бітве. На абодвух баках р. Ліс некалькі дэсільнах напад мы зноў адважалі паніцца, пракранушы да заходу ад Метэрн, аванпосты і перайшлі на лінію ўсходней гэтаго мястэчка. Варожыя частыя учора ноччу занялі Метэрн. У раёні Лана і ля р. Окарны адбіты ангельскія напад.

Група арміі Бена.

Паўночнай Лігона нашыя ударныя часты атакавалі аванпосты ангельскія лініі, заханілі ў палон усіх знаходзіхся ў агонах салдат і адбілі частыя варожыя атакі. Паўднёва-заходней Шошлы мы адбілі варожую атаку, бмўшай пасыла кароткаго абстрэду артылерый. Паўночна-заходней Руа вораг зноў атакаваў нашы распаляжыні пры помачы танкоў. Ён адбіты. У прапат для упарты бой паміж Ваўрань і Узавай. На вількім абшары фронту французскі атаквалі некалькі разоў, часцію са сьвежымі дывізіямі. Паўднёвай Крапомесніль іх атакі былі адбіты перад нашымі лініямі.

На абодвух старанах Франціер яны былі разбіты кентр атакі. У упартай рукапашнай бітве вораг бмў адбіты паміж Ласіні і Тыескур; частыя нашых перадавых ліній, каторыя яны часова уварваліся, былі зноў ачышчаны. Гэта жа само мы адсталі нашы дахадзічы да Узы лініі проціў упартых варожых атак да вечара вораг бмў выкінуты сваё ісходня пазыцыі.

Паміж Узавай і Энай перастрэлка пасыла поўдня зноў дасягнула вялікаго напружэння. К вечару варожая пяхота атакавала паміж Карлепоном і Нуўран. На абодвух атакі омых фдантах ён адбіты ў рукапашным баю; у сярэдзі фронту варожая пяхота была адбіта перад нашымі пазыцыямі агнём артылерыі.

Армія генэрала Гальвіца.

Паміж Маасай і Мозелем нашыя рэкогносцыровачныя атрады часта ўрываўліся ў варожыя аконы.

Лейтэнант Вельтене меў сваі 29, 30 і 31, відэфэль, фэбэль Май сваі 21, 22 і 23, лейтэнант Рэт сваю 23 перамогу ў паветры.

Першы Генэрал-кватэрмэйстар Людвигсдорф.

нова каб пасадзіць яго на пасаду. З таварышамі Алексеева, Каледзіна, Дугова, чорнасоенай белгаардзейскай шайкі, каторая хацела ў Ярослаўлі расчысціць дарогу «хауруснікам». «Агульна-народная» вайна — гэта вайна разам з Алексеевым і яго афіцэрам пад іх начальствам. Агульна-народная вайна гэта аднаўленне прау буржуазіі і панюу, аднаўленне царскай уласці.

5. «Агульна-народная» вайна з немцамі — гэта знача: аддаць ангельскім і французскім мясцікам мільёны рускіх рабочых і селян, каб яны зноў рабілі з іх гарматнае мяса. Гэта знача дэержав Расію окопамі, падставіць яе усіх жудасцяў імперыялістычнай бойні. Імперыялістычная вайна — гэта голад, яшчэ болей востры, чым той, каторы яна нам дала. Гэта зноў цяжкія налогі.

6. Аднавіць імперыялістычную вайну пасыла перамогі рабочай рэвалюцыі ў Расіі і ў пачатку перамогі яе ва усіх ваюючых старанах — гэта значыць пагубіць расійскую рэвалюцыю, пагасіць вогнішчо ўсёсвечняго пажару і памагчы міжнароднаму капіталу справіцца з рэвалюцыяй у сябе ў тылу.

МЕНСКАЕ ЖЫЦЦЕ.

На беларускіх вучыцельскіх курсы запісь у Юбілейным доме робіцца ад 10 да 1 гадз.

у дзень. Запісь ідзе досі ўспешна. Курсанты будуць раздзелены на 2 катэгорыі: праўдзівая (с 4-х класным пасвідчэннем) і слухачоу.

У дэлегацыі, у р.и. епіскапа Лозінскаго, наведваюшай я 17-го жніўня па беларускай і іншым пытанням, прыймае ўчасце — кн. Радзівіл, Скімунт, Пупко і Крэпскі.

У беларускай сяміамічнай кніжлі сакрэтэр прыймае ад да 2 гадзіны ў дзень апрацьват у канцлярыі камісіі Койданаускай вул.

27-го ліпня быў заслухана дэклад кантралера Вернікскаго аб звароце ў Мендэержаўнаго, селянскаго і банкаў, у свой час эвакуацыі.

Беланскай камісіі прэзнована Нар. Сакрэтэрыату бібліа прэз свайго консула Маскае ў расійскаго ўрамажлівасьці паслаць прэсцініка ад беларускай рэспубліцы ў Смаленск, дзе ўжо есць прэсцініка ўсіх зацікаўленых у бежанскім пытанні дэержав таго, што цяпер у Смаленску і яго вакаліцах скалася шмат уцекачоу.

Рэдактар А. Прушынікі.

Выдавецтва «Т-во Заранна».